

Vårt Luftvärn

Luftvärnets Befälsutbildningsförbunds tidskrift

Nr 3 • Årgång 79 • 2019

Luftvärnets Befälsutbildningsförbund

Schlstedts gatan 7 / 1310
115 28 STOCKHOLM

E-post: lv@forsvarsutbildarna.se
Internet: www.forsvarsutbildarna.se/lv
Facebook: [Svenskt Luftvärn](#)

Kansli

Tfn 08-664 71 89

Väddö Kursgård Lvbyn AB

Ytterskär 2, 764 92 VÄDDÖ
E-post: info@vaddokursgard.se
Internet: www.vaddokursgard.se

Bokningsansvarig

Magdalena Mayer
Tfn 0176-542 19

Vårt Luftvärn

PRV utgivningsbevis nr 1678

E-post: lv@forsvarsutbildarna.se
Ansvarig utgivare Per-Olov Lisén
Tfn mobil 0790-461 683

Redaktör

Björn Kagger
E-post: bjorn.kagger@forsvarsutbildarna.se

Medlemskap

Avgift 40 kr per år, ständigt medlemskap 500 kr.
Betalas till plusgiro 598 88-8, alternativt till
bankgiro 966-1497.

Avgift för medlemmar i
Stockholms Luftvärnsförenings Skytteklubb och
Roslagens Hemvärnsförening betalas av
respektive förening.

Innehåll nr 3 år 2019

Vinden har vänt	s 3
ULv höstaktiviteter 2019	s 4
ULv rekrytering 24 augusti.....	s 5
Förbundsfunctionärer 2019.....	s 5
Behov av nya sensorer	s 6
Instr.kurs lufthot och motåtgärder.....	s 10
Robotsystem 23 och 90 återuppstår..	s 11
2019 års stämma på Karlberg.....	s 13
Föinfo om ryska luftstridskrafter..	s 14
Eldenhets 98 fältgrupperades	s 15
Meddelande om stämma 2020	s 17
Slutövning för vpl på Lv 6.....	s 18
Internationellt utbyte för ULv.....	s 22
Våravslutning för ULv.....	s 24
Väddö Kursgård.....	s 26
Aktiviteter hösten 2019.....	s 28

Omslaget:

Eldenhets 98 till Robotsystem 23 BAMSE på
kaj på Gotland i början av juli, bevakad av en
soldat. Se artikel på sid 11.

Foto:

Tomas Ängshammar /Försvarsmakten.

Tryck: Affärstryckeriet, Norrtälje

MILJÖMÄRKET Trycksak lic nr 341 290

Vinden har vänt!

Per-Olov Lisén – förbundsordförande

Under Almedalsveckan i juli kom Överbefälhavaren med det mycket glädjande beskedet att Luftvärnsrobot-system 23 "Bamse" aktiveras på Gotland efter att ha varit demoförband och sedan förrådsställt i flera år. Försvaret av det strategiskt viktiga Gotland stärks därmed ytterligare. Och att det sker på luftvärnssidan är föga överraskande. Ett starkt försvar kräver ju ett väl fungerande luftvärn. Och ett förbandssatt luftvärn gör ju större nytta än förrådsställt!

Denna utveckling ligger i linje med det som stakas ut i Försvarsberedningens betänkande som presenterades i maj. Där framgår tydligt att Försvarsmaktens huvuduppgift är att försvara Sveriges befolkning, territorium och andra vitala intressen på "hemmaplan" mot en högteknologisk fiende, något som kräver kvalificerade förband med högt stridsvärde, god uthållighet och en adekvat beredskapsnivå. Nu krävs en målmedveten och kraftkrävande återtagning och upprustning av våra krigsförband, som åter huvudsakligen ska bemannas med värnpliktig personal.

Hur glädjande detta än är så innebär det också en rejäl utmaning för Luftvärnsregementet, som ska hantera införandet av flera nya luftvärnssystem samtidigt som värnpliktiga ska utbildas i stor mängd.

Det innebär också att vi inom Luftvärnsförbundet och frivilligförsvaret har viktiga uppgifter att fylla, inte minst inom utbildning och rekrytering. Behovet av kompletteringsutbildning och utbildning för "varmhållning" av värnpliktig personal

Per-Olov Lisén.

kommer sannolikt att öka. Och då måste vi vara rustade för detta, beredda att ta den uppgiften. Det är mot denna bakgrund som man ska se Luftvärnsförbundets satsning på utbildning inom lufthot och motåtgärder som vi genomför med start i år. Planeringen för ytterligare utbildningar pågår. Även förbundets ungdomsverksamhet hör hemma i denna kontext.

För ungdomarna höjs också ambitionsnivån. I år tillför vi en internationell dimension, vilket ger goda möjligheter till nya kunskaper och perspektiv, och som förhoppningsvis också gör ungdomsutbildningen mer attraktiv. Efter samverkan med Luftvärnsregementet så kommer den årliga veckokursen för ungdomar att utvecklas och få mer kvalificerade luftvärnsinslag. Ungdomsavdelningen har också inlett utbyte med militärgymnasiet Ivan Bohun i Kiev där fem ungdomar och två ukrainska officerare genomfört utbildning i

Sverige tillsammans med fem elever från Luftvärnsförbundets ungdomsavdelning. Nästa år planeras ett utbyte där våra ungdomar gör ett svarsbesök till Ukraina.

En förutsättning för Luftvärnsförbundets verksamhet är att samverka med främst Luftvärnsregementet och Försvarutbildarna fungerar bra. Jag ser mycket positivt på det samarbetsklimat vi har. Exempel på detta är när en hög företrädare för Luftvärnsregementet följer vår ungdomsverksamhet på Vaddö vid ett utbildningstillfälle. Eller när Luftvärnsförbundets stipendium delas ut till värnpliktskullens bästa chef vid strid mot luftmål i samband med uttryckning i

Halmstad. När man hjälps åt så kan man åstadkomma storverk, och jag menar att vi har goda förutsättningar för det.

Vi behöver också hjälpas åt inom Luftvärnsförbundet. Därför behöver vi fler medlemmar och funktionärer som vill och kan bidra till luftvärnets positiva utveckling. Kom på våra kurser och försvarsupplysningar. Kom till vår fantastiska kursgård på Vaddö. Eller hör av dig så hittar vi en nyttig och utvecklande roll till dig! Jag ser att Luftvärnsförbundet nu verkligen börjar leva sin vision, att främja ett starkt svenskt luftförsvar. Tidigare har vi jobbat i motvind, men nu har vinden vänt. Med kraft. Är du med?

ULv höstaktiviteter 2019

- 24 augusti: rekryteringsföreläsning vid Norrtälje FOS-hus.
- 3 september: kvällslektion för äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.

- 6-8 september: helgövning på Vaddö för alla.
- 1 oktober: kvällslektion för äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 4-6 oktober: helgövning på Vaddö för alla.
- höstlovet v 944: centrala ungdomskurser för de äldre.
- 29 oktober: uniformsutlämning till nya medlemmar vid Livgardet i Kungsängen.
- 5 november: kvällslektion för äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 8-10 november: helgövning vid Livgardet i Kungsängen eller på Vaddö för alla.
- 14 december: terminsavslutning i Norrtälje eller Stockholm för alla.

Datumen ovan är preliminära och ytterligare aktiviteter kan tillkomma. Information kommer som vanligt månadsvis i kursorder och finns också hos ULv på Internet: www.forsvarsutbildarna.se/ulv

ULv rekrytering i Norrtälje lördagen 24 augusti

Ungdomar mellan 15 och 20 år som är intresserade av det militära försvaret inbjuds till information om Luftvärnsförbundets ungdomsavdelning ULv i Norrtälje lördagen 24 augusti. Samling utanför f.d. vakten till Lv 3 kl 1100. Verksamheten slutar på samma plats ca kl 1300.

Ytterligare information och anmälningsblanketter utdelas vid förevisningen och finns hos ULv på Internet www.forsvarsutbildarna.se/ulv. Du kan även kontakta oss via e-post ulv@forsvarsutbildarna.se eller ringa till kurschefen ULv, Johan Valström på telefon 0703-265 873.

Välkommen!

Förbundsfunctionärer 2019

Nio ur styrelsen: fr.v. Christer Molander, Anders Fransson, Lennart Lundberg, Björn Kagger framför Per-Olov Lisén, Börje Lantz, Filip Scheynius, Ulf Moen och Johan Huovinen.

Efter förbundsstämman i Stockholm den 16 mars har Luftvärnsförbundet nu följande funktionärer invalda:

Förbundsstyrelse:

Per-Olov Lisén (förbundsordförande),
Christer Molander (vice förbundsordförande),
Michael Reberg (förbundssekreterare),
Anders Fransson (förbunds-kassör),
Stefan Bratt, Johan Huovinen,
Johan Jönsson, Björn Kagger, Börje Lantz,
Lennart Lundberg, Ulf Moen,
Filip Scheynius.

Revisorer: Margareta Eriksson,
John Fürstenbach, Olle Madebrink
(ersättare).

Valberedning: Lennart Lundberg
(ordförande),
Ulf Hammarlund, Alexander Westman.

Samtliga förbundsfunctionärer nås via
kansliet eller med e-post:
fornamn.efternamn@forsvarsutbildarna.se

Behov av nya sensorer

Överstelöjtnant Michael Reberg – förbundssekreterare

Amerikansk missilförsvarsradar AN/TPY-2.

Foto: Raytheon.

Den välbehövliga upprustningen av Sveriges luftvärn har hittills fokuserat på anskaffningen av de nya robotsystemen 103 PATRIOT och 98 IRIS-T SLS. För att våra robotsystem ska kunna utveckla sin fulla potential krävs dock att de ansluts till ett nät av kvalificerade sensorer, som klarar att detektera, förvarna och invisa mot dagens lufthot.

Luftförsvarets övervakningssensorer utgörs i dag främst av Flygvapnets fasta pulspaningsradarer Ps-861 och Ps-871 (mot mål på hög- respektive låg höjd) och den flygburna Ps-890 samt luftvärnets bilburna Ps-23 och Ps-90. Samtliga dessa radarer är huvudsakligen framtagna för att "se" traditionella stridsflygplan, och har därmed begränsad eller ingen kapacitet mot signaturanpassade flygande mål ("stealth") eller ballistiska missiler.

Dagens dimensionerande luftshot är kryssningsrobotar (XRB) på låg höjd med liten radarmålarea respektive ballistiska missiler (BM) i mycket hög kastbana och dito hastighet. Förenklat kan sägas att om sensornätet klarar XRB och BM - så utgör

flygplan och helikoptrar, såväl bemannade som obemannade ("drönare"), lätta mål, dock med viss reservation för små drönare och hovrande helikoptrar.

Kryssningsrobotar

Rysk kryssningsrobot "KALIBR"

Foto: Wikipedia

Kryssningsrobotar är framtagna just för att på låg höjd kunna kryssa sig fram genom

områden i radarskugga och oupptäckt penetrera luftförsvaret. Enklart är naturligtvis att detektera XRB över öppet hav eller plan mark, men så snart de tagit sig in över kuperad terräng blir det knepigare, särskilt som XRB stora räckvidd ger möjlighet till långa kringgångar för inflygning från oväntade riktningar.

Signaturanpassade XRB med liten radar-målarea utgör en ännu större utmaning. Signaturanpassning mot radar uppnås främst genom en utformning av flygfarkosten som minimerar reflektion rakt tillbaka mot den belysande radarn. Detta kan även ske via ett aerodynamiskt skrov som släpper genom radarvågorna, vilka sedan studsar mot interna reflektorer bort från belysningsriktningen. Konstruktionen kan också kompletteras med material som till viss del absorberar radarvågor.

Signaturanpassning enligt ovan är dock endast effektiv mot traditionell monostatisk radar med sändare och mottagare i samma station (vanligen med gemensam antenn) och våglängder i centimeterområdet (GHz). S.k. bistatisk radar med sändare och mottagare separerade i terrängen ger möjlighet att fånga upp reflexer som går i andra riktningar än tillbaka mot den sändande radarn. Radarn kan också använda meterlånga vågor (MHz) varvid resonansfenomen uppstår mot själva skrovet och vingar m.m. på flygfarkosten som trots signaturanpassningen ger reflektioner i alla riktningar inklusive raka vägen tillbaka mot den sändande radarn. En nackdel med sådan långvågig radar är dock att den får breda antennlobar som ger dålig precision i bestämningen av riktningen till målet.

För att upptäcka och följa signaturanpassade XRB på låg höjd i kuperad terräng behövs således ett tämligen finmaskigt radarnät. Gärna med inslag av

Lvr 98 IRIS-T SLS.

Tecknare okänd.

bistatiska radarer och sådana med meterlånga vågor. Radarnätet bör också kompletteras med signalspaningssensorer, som detekterar exempelvis sändande höjdmätare på terrängföljande kryssningsrobotar eller datalänkar respektive nosradarer på flygplan. Invisningen från sensornätet måste minst ha samma höga noggrannhet i tre dimensioner som från Ps-23 för att målen ska kunna hittas av målsökaren i lvr 98 IRIS-T SLS, vilken har tämligen smalt synfält och utgör luftvärnets huvudbeväpning mot XRB.

Rysk ballistisk missil ISKANDER med räckvidd ca 75 landmil.
Foto: Wikipedia.

Ballistiska missiler

Ballistiska missiler följer en kastbana som går utanför atmosfären, vars tjocklek ju brukar approximeras till ca 10 landmil. Vid skjutavstånd på ca 50 landmil (vilket t.ex.

Flygande radar Ps-890 buren av en SAAB 340.

Foto: Försvarsmakten.

ungefärligen utgör fågelvägen mellan Kaliningrad och Stockholm) erhålls en bantopp på ca 12 landmil. BM har extremt hög hastighet. I detta skjutexempel kring 2000 m/s (vilken kan jämföras med en gevärskulas ca 800 m/s eller en stridsvagnspils ca 1500 m/s) som ger en total skjuttid på ca sex minuter. Av skjuttiden utgörs ca en halv minut av *boostfasen* (när motorn brinner på vägen upp) respektive ca en minut av *slutfasen* (när BM dyker ned genom atmosfären).

Under *boostfasen* kan satellitburna sensorer inom det infraröda våglängdsområdet detektera värmen från motorflamman och varna. De klarar dock *inte* att mäta in BM och beräkna banparameterna med tillräcklig precision för att invisa eldledningsradarer i målområdet mot slutfasen. För att under boostfasen kunna beräkna slutfasen mot nedslagsplatsen krävs radarer som med hög uppdateringstakt kan följa BM. Ps-890 är den enda av våra nuvarande radarer som har

viss förmåga till detta – men då under förutsättning att den flyger tämligen nära uppskjutningsområdet, t.ex. utanför den baltiska kusten för skott från Kaliningrad. Utmaningar för flygande radarer är naturligtvis farkostens begränsade uthållighet i luften och dess sårbarhet för såväl fiendens jaktflyg som luftvärn.

En markbaserad förvarningsradar med antennen på 25 meters höjd, t.ex. på Gotland ca 30 mil från Kaliningrad får då fri sikt över horisonten (havsytan) till en lyftande BM därifrån när denna når ca 4600 meters höjd. Om radarn har erforderlig räckvidd, höjdtäckning, mätnoggrannhet och uppdateringstakt kan nedslagsplatsen beräknas med tillräcklig precision för invisning av lv-system 103 PATRIOT mot slutfasen med ca 4–5 minuters förvarning om skyddsobjektet/målet är Stockholm.

Under *slutfasen* (när BM dyker ned genom atmosfären) krävs hög eldberedskap och

Radarn i eldenhet med Irb 103 PATRIOT.

Foto: Wikipedia.

lv-system med radar som kan spana i stor höjdinkel och etablera följning på hög höjd (ca 70 km) och sedan inom ca 10 sekunder få iväg en första Irb, gärna följd av en andra och en ev. tredje, för att säkerställa träff innan BM kommer inom lv-systemets "döda rum" där vinkelhastigheten blir för stor för Irb manöverförmåga. Lv-system 103 PATRIOT med robot m/PAC-3 är utvecklat för att klara ovan, men såväl förvarning som kunniga chefer och vältränade alerta operatörer är naturligtvis nödvändiga.

Sammanfattningsvis behövs sensornät med

moderna radarer för att klara bekämpning av såväl kryssningsrobotar som ballistiska missiler. Gärna kompletterade med signalspaning och infraröda sensorer.

Förnyelsen av vårt sensornät kommer naturligtvis att kosta stora pengar, mycket stora, men är helt nödvändig för att återfå ett fungerande luftförsvar mot aktuellt lufthot. Kanske kostnaderna kan minskas och effektiviteten ökas genom samarbete med andra som har motsvarande utmaningar, eller ännu hellre redan tillgång till kvalificerade sensorer att ansluta i ett gemensamt nät.

Instruktörskurs i lufthot och motåtgärder

Lördagen den 14 – söndagen den 15 sep 2019.

Luftvärnsförbundet har startat ett projekt för att höja krigsförbandens medvetenhet om lufthotet och vilka åtgärder som kan motverka detta. Det behövs fler instruktörer då efterfrågan från Hemvärnets förband har visat sig vara hög.

Nu behöver Luftvärnsförbundet ditt engagemang för att kunna stödja Hemvärnets behov av att kunna förstå och motverka Lufthotet. Målgruppen för denna instruktörskurs är medlemmar som vill engagera sig för ett starkare försvar och kan tänka sig att utbilda hemvärnsförband. Grundkursen *"Lufthot och motåtgärder"* ges under tre timmar vid något tillfälle per år under Hemvärnets övningsserie eller vid annan utbildning, till exempel genom lokala försvarsutbildningsföreningar.

Instruktörskursen 14–15 september innehåller utbildning om det moderna lufthot som kan förväntas från en högteknologisk fiende, respektive vilka motåtgärder som förbanden kan vidta för att undgå upptäckt och bekämpning. Kursen berör hela konfliktskalan från gråzon till krig. Målsättningen är att deltagarna efter kursen kan utbilda främst hemvärnsförband i rollen som instruktör tillsammans med en kurschef.

Program i stort: Lördag: Genomgång av materialet för grundkurs *lufthot och motåtgärder*, middag och lagutveckling. Söndag: Fördjupning och metoddiskussion.

Som blivande instruktör söker vi i första hand dig som har intresse för lufthot, taktik och utbildning. Du måste dock ha vana som lärare (trupperbildare), och vara villig att äta dig genomföranden av Luftvärnsförbundets kurskoncept vid minst något tillfälle per år under de närmaste åren. Militär grundutbildning är ett krav. Erfarenhet från Hemvärnet, luftvärnet och/eller officersutbildning är meriterande. Vill du ta med dig en kollega som uppfyller kraven, så anmäl detta till adressen nedan så kan personen beredas medlemskap vid antagning till kursen.

Helgkurs för blivande instruktörer 2019-09-14--15

Kursen genomförs vid Lv-förbundets kursgård på Vaddö (<https://www.vaddokursgard.se>) från lördag till söndag. Inryckning sker på lördag kl 10 och kursen avslutas på söndag kl 13. För långväga kursdeltagare kan boende ordnas från fredag kväll. Luftvärnsförbundet står för resor, förplägnad och logi.

Skriftlig intresseanmälan att bli kurschef/instruktör, respektive att delta som elev 14–15/9, insänds **senast den 31 augusti** med e-post till: lv@forsvarsutbildarna.se Anmälan ska innehålla namn, personnummer, telefon, enkel meritförteckning, referenser och eventuella begränsningar i kost (matallergier). Besked om antagning, eller ej, ges med e-post efter hand dock senast den 7 september. De som deltog i pilotkursen 180324 eller i kursen 180915-16 kommer att antas automatiskt vid anmälan. **Välkommen med din ansökan!**

Johan Jönsson, Överstelöjtnant/kurschef, konceptansvarig – styrelsemedlem i Luftvärnsförbundet

Robotsystemen 23 och 90 återuppstår

Överstelöjtnant Michael Reberg – förbundssekreterare.

RBS 23 anländer till Gotland.

Foto: Tomas Ängshammar / Försvarsmakten.

Två luftvärnssystem som legat i malpåse har nyligen återtagits som viktiga delar i Försvarsmaktens fortsatta tillväxt. Först robotsystem 90 som nygammalt luftvärn till våra brigader och nu senast robotsystem 23 BAMSE som förstärkning till P 18 på Gotland.

Robotsystem 23 BAMSE

RBS 23 började utvecklas 1993, främst mot kryssningsrobotar, och blev klart 2003. Själva roboten är en vidareutveckling från RBS 70 som försetts med en kraftig startmotor (booster) för att med en topphastighet på ca 1000 m/s få en räckvidd ut till 15–20 kilometer. Systemet kan samtidigt hålla två robotar i luften, vilka styrs radiofrekvent istället för med laserledstråle som 70.

Försvarsmakten utbildade värnpliktiga på RBS 23 vid Luftvärnsregementet (Lv 6) 2008. Dock kom inte systemet att ingå i insatsorganisation utan användes en tid som s.k. demonstrator. Systemet har därefter varit förradsställt, men sedan en tid tillbaka

har dess olika delfunktioner uppgraderats av tillverkaren SAAB. Detta sedan Försvarsmakten tillsammans med FMV analyserat vilka möjligheter som fanns för att snabbt med redan befintliga system öka försvarsförmågan. I början av juli anlände RBS 23 som en välbehövlig förstärkning till stridsgruppen vid P 18 på Gotland som tidigare endast disponerat luftvärnskanonvagnar.

– Gotland är ett militärstrategiskt viktigt område. Genom sin geografiska placering medför ön väsentliga militära fördelar avseende skydd och kontroll av sjöfart, luftkontroll över Östersjön och möjlighet att basera militära förband och förmågor. En bibehållen och stabil säkerhetssituation

RBS 90. **A:** Skyttens utrustning. **B:** Lavetten med två robotar. **C:** Stridsledningsbandvagn med Ps-91.

Foto: Försvarsmakten.

på och runt Gotland är viktigt för alla länder i Östersjöregionen. Åtgärderna är en snabb lösning för att ”här och nu” kunna möta en ökad hotbild. Det ersätter dock inte behovet av framtida nya luftvärns-system, utan fyller ett initialt behov av luftvärnsförmåga, säger ÖB Micael Bydén i en intervju på Försvarsmaktens webbplats den 1 juli i år.

Robotsystem 90

RBS 90 ingick tidigare med ett kompani om sex eldenheter i var och en av våra tio fördelningsluftvärnsbataljoner 70/90 (numera avvecklade). Som tur är räddades delar av RBS 90 undan från den huvudlösa förstörelsen av försvarsmateriel under början av 2000-talet och kommer nu mycket väl till pass som nygammalt luftvärn tillsammans med RBS 70 i våra armébrigader. Systemet skjuter samma laserledstrålestyrda robotar som RBS 70 men har plats för två på lavetten.

Räckvidden är ca 7 km. Skytten sitter i en bandvagn och följer målet via antingen en visuell tv-kamera i dagsljus eller en värmekamera (TIR) för alla ljusförhållanden. Varje eldenhet har också en egen lokalspaningsradar Ps-91 med 20 km instrumenterat mätavstånd.

– Ungefär nio dagar tog det oss att snabbutbilda på RBS 90, efter att vi identifierat anställd personal som gjort sin grundutbildning på detta system under värnplikten och annan personal som utbildats på detta. Knappt två veckors repetitionsutbildning räckte alltså för att vi skulle kunna genomföra provskjutningar med utmärkt resultat, säger mj Nicholas Madison, Lv 6 projektledare för brigadluftvärn.

– Detta är ett bra system. Prestanda håller mot många av dagens flygplan och framför allt är det ett viktigt komplement till de

luftvärnskanonvagnar som i dag finns inom de mekaniserade bataljonerna. Lvkv hanterar helikoptrar och lågt flygande, långsamma flygplan bra men RBS 90 hanterar snabbare hot på längre avstånd och högre höjd.

Regementschefen är mycket glad över de lyckade provskjutningarna och att man nu

kan göra något snabbt för att öka förmågan på brigaderna.

– Vi plockar fram sparade robot 70- och 90-system ur våra förråd, som en interimslösning till dess att vi skaffar nyare system. Vi gör vad vi kan här och nu, med det vi har, förklarar chefen för Luftvärnsregementet, överste Anders Svensson.

(Citat ovan från Försvarsmaktens webbplats.)

2019 års förbundsstämma på Karlberg

Brigadgeneral Gabor Nagy talar.

Traditionen håller i sig! Såsom under de senaste åren avhöll Luftvärnsförbundet sin stämma på Karlberg. Denna ingick som del av ett evenemang den 16 mars tillsammans med ett antal övriga rikstäckande förbund inom Försvarsutbildarna.

Dagens program började med inledning och utdelning av utmärkelser, som förrättades av brigadgeneral Gabor Nagy i Karlbergs filmsal. När det gällde Luftvärnsförbundet tilldelades Tomas Toman Lv-förbundets förtjänstmedalj i guld, Anders Fransson och Lars-Gunnar Sederlin Svenska Försvarsutbildningsförbundets förtjänstmedalj i silver och Björn Kagge Svenska Försvarsutbildningsförbundets förtjänststecken.

Filip Scheynius tilldelades Lv-förbundets förtjänstmedalj i silver.

Det gemensamma programmet fortsatte med ett uppskattat anförande av chefen för Försvarsmaktens totalförsvarsavdelning, brigadgeneral Gabor Nagy om det nya totalförsvaret, hur det ska utvecklas med bl.a. samverkan mellan det civila och militära försvaret.

Efter det gemensamma programmet samlades 14 närvarande röstberättigade Lv-medlemmar i en annan byggnad inom Karlbergs-området till sin förbundsstämma. Val av styrelse hölls och i övrigt följdes fastställd agenda och övriga dokument vid förhandlingen. Förbundsstyrelsen höll därefter konstituerande möte (se sid 5).

F.r.v. Lars-Gunnar Sederlin, Björn Kagge och Tomas Toman.

Evenemanget började med gemensam lunch på Karlberg för samtliga deltagare under dagen och avslutades med middag och samkväm på K 1 för de som bokat in sig för

måltiderna. Båda dessa tillfällen gav fina chanser till kontakt med medlemmar i övriga förbund.

Försvarsinformation om ryska luftstridskrafter

Onsdagen den 23 oktober kl 18–20 på K 1 i Stockholm.

A-100, nytt ryskt stridsledningsflygplan (AWACS).

Foto: MilitaryFactory.com

Luftvärnsförbundets medlemmar inbjuds att delta i en särskild föreläsning om de ryska luftstridskrafternas utveckling och förmågor.

Föreläsningen ges av överstelöjtnant Anders Nygren, som i sin egenskap av tidigare lärare inom luftoperationer vid Försvarshögskolan har mångårig erfarenhet i ämnet. Föreläsningen kommer främst inriktas mot Rysslands förmågor idag och grundar sig i öppna källor och allmänt tillgängligt material.

Föreläsningen är endast öppen för svenska medborgare som tillhör Försvarsmakten eller är medlemmar i en frivillig försvarsorganisation.

Skriftlig ansökan, gärna med e-post **senast fredag 18 oktober** till lv@forsvarsutbildarna.se. Besked om antagning, eller ej, ges med e-post senast måndag 21 oktober.

Observera att K 1 är ett skyddsobjekt – medför giltig legitimation!

Välkommen med din ansökan!

Filip Scheynius, arrangör & styrelsemedlem i Luftvärnsförbundet.

Historisk dag för Luftvärnsregementet när eldenhet 98 fältgrupperades

Stefan Bratt, infobefäl vid Lv 6 – styrelsemedlem i Luftvärnsförbundet.

Lördagen den 11 maj var en historisk dag för Luftvärnsregementet. Tidigt på morgonen rullade de första bandvagnarna med eldenhet 98 ut från kasernområdet och sedan genomfördes den första grupperingen i fält.

Detta är ett arbete som utgör en del av pågående organisations- och metodförsöken (OMF) för eldenhet 98 och dess övriga delar som ingår i förbandet.

Vårt Luftvärn gavs möjlighet att delta under delar av den historiska dagen och kunde följa arbetet som luftvärnsbataljonens försökskompani genomför.

– Dubbelkolla nu så att grupperingsinstruktionerna fungerar som vi har tänkt oss. Det är nu vi kan ändra och se till att allt blir rätt innan vi inleder utbildningen på allvar, konstaterar plutonchefen, löjtnant

Simon Ljungberg när han går igenom vad som ska ske under dagen.

Löjtnant Simon Ljungberg.

Radar Ps-91 grupperad.

Omfattande dokumentation

Uppgiften att genomföra OMF har getts till Luftvärnets Stridsskola (LvSS). Som stöd för genomförande har LvSS tilldelats en pluton från bataljonens försökskompani, som både kommer att genomföra egna försök och utbilda andra befäl och soldater på det nya systemet.

– Plutonen har sedan årsskiftet arbetat med att ta fram handböcker och skriva instruktioner inför de utbildningar som kommer att ske. Först kommer delar av fast anställd personal som har utbildning på robot 70-systemet att skolas om och därefter genomför vi en kurs för specialist-officerare, säger Simon Ljungberg.

Och det är åtskilliga dokument som ska tas fram, utvärderas och slutligt valideras innan de används i kommande utbildningar och förbandsverksamhet.

– Vi har sedan årsskiftet skrivit ett nytt säkerhetsreglemente, tagit fram handböcker som

nu är skickade på remiss samt dessutom genomfört ett antal utbildningar hos leverantörerna Diehl och Saab, säger Simon Ljungberg.

Maskering av RBS 98 lavett.

Uppdaterad mjukvara

Hans kollegor är i full färd med att montera det inte fullt lika moderna tolvmannatältet där stridsledningsfunktionen grupperas i avvaktan på modernare lösningar.

IRIS-T SLS – Rb 98, som vertikalstartar.

Måldata kommer från förbandets sensor, radarstationen Ps-91, vars antenn redan står och snurrar ett par hundra meter från tältets grupperingsplats.

Kapten Peter Kalitta berättar att radarn som tidigare användes för robot 90-systemet till delar byggts om. Platsen för skytten har tagits bort och den gamla simuleringsutrustningen har fått ge plats för ny

kommunikationsutrustning och en uppdaterad mjukvara för radarn.

Inne i bandvagnshytten är det plats för två radaroperatörer. Senare i höst ska enligt planeringen de första verifierings-skjutningarna genomföras i Vidsel. Nästa år inleds befattningsutbildning av värnpliktiga.

Samtliga foton i denna artikel: Stefan Bratt.

Meddelande om förbundsstämma 2020

Luftvärnsförbundets ordinarie stämma 2020 avhålls preliminärt under mars i Stockholm. Motioner och förslag ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 15 januari. Slutlig kallelse kommer i vinternumret av "Vårt Luftvärn".

Första slutövningen sedan 2009 för luftvärnets värnpliktiga

Stefan Bratt, infobefäl vid Lv 6 – styrelsemedlem i Luftvärnsförbundet.

En Hawk-lavett grupperad på Ringenäs.

För nio år sedan blev plikttjänstgöring för landets ungdomar vilande. Men, sedan drygt ett år tillbaka är värnpliktsystemet återaktiverat och för första gången sedan 2009 har Luftvärnsregementet genomfört slutövning för sin kull av ungefär 250 värnpliktiga rekryter.

Första övningsdagen av den grundläggande krigsförbandsövningen (GKÖ) i början av maj börjar lida mot sitt slut.

På Ringenäs skjutfält utanför Halmstad kontrollerar blivande yrkesofficeren, kadetten Andreas Henriksson plutonens gruppering. Rutiner som post- och sambandstjänst ska fungera samtidigt som kompaniet nyligen fick order om högsta stridsberedskap (RS 1).

I nära anslutning till plutonens grupperingsplats snurrar antennen på den kvalificerade sensorn, Underrättelseenhet 23 (UndE 23)

Plutonchefen Andreas Henriksson.

och spanar av Kattegatts lufthav. I en stridsledningscentral sitter en stridsledare och en robotskytt redo att bekämpa inkommande

UndE 23 grupperad i Ringenäs, spanar mot luften över Kattegatt.

flygplan eller robotar för att skydda det utpekade skyddsobjektet med hjälp av robotsystem 97, Hawk.

I befattning som plutonchef

– Det har rullat på bra i dag. Soldaterna har en bra utbildningsnivå även om det går att förbättra ett antal detaljer. Jag känner mig som chef väldigt trygg med personalen i mitt förband, säger Andreas Henriksson.

UndE 23:ans antenn snurrar på. I detta nu är det denna sensor som leder striden mot luftmål med uppgiften att övervaka ett specificerat område väster om Halmstad.

Grpch William Bornfleth och Arvid Larsson.

– Att vara sensoroperatör och sensorledare är två bra sätt för en värnpliktig att få vara med i stridens centrum. Som sensorledare leder jag de sensorer som kompaniet förfogar över och följer de order som kommer från bataljonens stridsledning, säger Arvid Larsson från Örebro.

Tillsammans med sin gruppchef, William Bornfleth från Orust har Arvid precis återkommit från en patrullrunda i anslutning till sensorns grupperingsplats. Nyligen fick kollegor vid en annan sensor ovälkommet besök av en fientlig styrka och stridsberedskapen höjdes omedelbart vid andra sensorer i närområdet.

– Vi tänker inte bli överraskade av någon fiende, deklarerar William Bornfleth.

Någon mil från radarns grupperingsplats klättrar ledningssoldaten Johan Sabel från Lidingö upp på en plåtdörr för att installera en högantenn.

Kabeldragning.

Blivande reservofficerare

Johan är en av rekryterna som sökt och antagits till den ettåriga reservofficerskursen med inriktning mot funktionen ledning. En kurs som inleds samma vecka som han avslutar sin elva månader långa plikttjänstgöring.

Johan Sabel

– Ja, det blir inte direkt någon lång ledighet mellan grundutbildning och reservofficerskursen, säger Johan och skrattar.

– Kolla nu så att vi har samband med kompanistaben, säger Johan till sin kollega, Tyra Leufstedt när han klättrat ned. Tyra gör tummen upp och uppgiften är löst.

Johan berättar att fler i släkten valt uppdraget som reservofficer:

– Pappa är reservare och jag kom direkt från gymnasiet när jag ryckte in till regementet. Jag har trivts väldigt bra och gillar det fysiska i att vara soldat och vistas ute. Jag hoppas att jag också kommer att passa bra i rollen som reservofficer, säger Johan och svarar på ett inkommande samtal.

Slutövning i två omgångar

En vecka tidigare. Platsen är P 4:s övningsfält utanför Skövde. Stabsassistenten Linnea Billqvist från varmländska Ekshärad tittar fokuserat på en dataskärm. Hennes uppgift är att följa den pågående striden mellan den svenska brigaden och en landstigen fiende öster om Uppsala som kontinuerligt uppdateras via det digitala stridsledningssystemet SitaWare HQ. Linnea i sin tur markerar förbandens förflyttningar på ett kartoleat.

Linnea och hennes kollegor vid luftvärnsbataljonens ledningspluton deltar i årets

Gruppering av stabsplats.

Brigadsstridsledningsövning (BrigStri19) som leds av Markstridsskolan.

För soldaterna i ledningsplutonen sker slutövningen i två etapper då plutonen först utgjorde betjäningsförband till den övade bataljonsstaben och sedan med en dags återhämtning inledde GKÖ:n på hemmaplan i Halmstad.

Målet för Luftvärnsregementet är att en stor andel av rekryterna ska motiveras till en anställning inom Försvarsmakten, och helst i luftvärnet:

– Tillväxt är högt prioriterat i Försvarsmakten i allmänhet och för Luftvärnsregementet i synnerhet. Under våren har luftvärnsbataljonen arbetat med att genomföra en riktad rekryteringsinsats mot årets kull av rekryter. För en dryg vecka sedan fick ett stort antal av soldaterna anställningserbjudande av Luftvärnsregementet, förklarar Luftvärnsbataljonens stabschef, major Johan Jedborg.

Rekryteringskampanj

Redan i höstas inledde Luftvärnsregementet arbetet med att säkerställa att de tilldelade elevplatserna på yrkesofficersprogrammet

och specialistofficersprogrammet till hösten fylls med lämpliga rekryter:

– Vi har goda möjligheter att fylla våra platser till officersprogrammet men i år kommer vi inte riktigt att nå upp till målet för specialistofficerare, säger HR-specialisten Martin Falkeby, som under flera månader arbetat hårt med att marknadsföra Försvarsmaktens olika utbildningsprogram.

Hans ansträngningar har dock gett ett bra resultat då över hundra värnpliktiga accepterat att på något sätt arbeta vidare inom Försvarsmakten.

Linnea Billqvist har också bestämt sig. Hon ska efter flera års studier till personalvetare vid universitet i Karlstad bli ny HR-administratör vid regementsstaben i Halmstad.

– Jag ser verkligen fram emot att få jobba inom Försvarsmakten och har fått ett riktigt bra erbjudande. Det känns också bra att jag inledningsvis kan få nytta av de kunskaper jag har studerat civilt, säger Linnea och markerar ett fientligt stridsvagnskompani.

Samtliga foton i denna artikel: Stefan Bratt.

Internationellt utbyte för Luftvärnsförbundets ungdomar – ULv

Överste Johan Huovinen – styrelsemedlem i Luftvärnsförbundet.

Överlevnadslegendaren Harry Sepp undervisar i röksignaler.

Foto: Johan Huovinen.

Veckan före midsommar gästades Luftvärnsförbundet och dess ungdomar av fem ukrainska kadetter och två lärare från militärgymnasiet Ivan Bohun i Kiev, Ukraina. Socialt umgänge och Försvarsutbildarnas överlevnadskurs stod bl.a. på programmet.

Hösten 2018 föddes idén om ett utbyte med militärgymnasiet Ivan Bohun i Kiev, Ukraina. Efter ett positivt beslut från förbundets styrelse, samverkan med bl.a. Försvarsutbildarnas kansli, Högkvarterets Protokoll och militärgymnasiet Ivan Bohun så utkristalliserades ett program för utbytet. Basen i programmet kom att utgöras av Försvarsutbildarnas överlevnadskurs som årligen genomförs vid Vaddö kursgård (Lvbyn).

Torsdagen den 13 juni landade de ukrainska gästerna på Arlanda och ungdomsledaren Johan Valström mötte upp på plats. Våra ungdomar samt undertecknad mötte upp i Norrtälje och sedan gick marschen till kursgården för inkvartering och social verksamhet. Det visade sig snart att språk är

bra att kunna, men att nyfikenhet och positiv inställning underlättar eventuella språkliga barriärer.

Fredagen innehöll en resa till Stockholm med ett program som majoren Filip Scheynius arrangerat. Det innehöll besök på K 1 med lunch, besök till Stockholms slott med högvaktsavlösning, besök på Armémuseum och lite flanerande på stan. Det blev inte sämre med sydkoreanskt statsbesök och kunglig kortege i Stockholm! Det var många nöjda ansikten efter den dagen!

Efterföljande lördagsförmiddag omfattade besök till Luftvärnsmuseet i Norrtälje samt också där lite flanering på stan innan inryckningen för överlevnadskursen började.

Förbrödring efter genomförd kurs mellan svenskar, ukrainare och "skåningar".

Foto: Johan Huovinen.

Försvarsutbildarnas överlevnadskurs är en mycket uppskattad kurs och dess kurschef, majoren Helen Falk och hennes instruktörs-gäng, gjorde tillsammans med vädret, en enastående insats för besöket. Det är alltid svårt med utbildning i internationell kontext, men när språket saknas blir det ytterligare svårare. När utbildningen i inledningsskedet ibland hölls på svenska översatte våra luftvärnsungdomar till engelska. *Det gjorde ni bra grabbar!*

När teoriutbildningen var över startade den praktiska delen med bl.a. två nätter under bar himmel. Det fina vädret och värmen gjorde att det var eldningsförbud, men det gick bra ändå. De ukrainska ungdomarna och våra ULv:are var i samma patrull. Bristen på sömn, värmen, vätskebrist och hunger gjorde att ungdomarna fick uppleva saker tillsammans som ger bra minnen. När överlevnadskursen dessutom har en överlevnadslegendar som Harry Sepp som instruktör blir det inte sämre! Ett besök av den ukrainske försvarsattachén i Stockholm, överste Serhii Harbarenko, under den praktiska delen av kursen var också uppskattat.

Vid avslutningsmiddagen och diplom-utdelningen på onsdagskvällen skedde en

del samverkan och märken byttes. Innan hemresan till Kiev avslutade de ukrainska ungdomarna och dess befäl med traditionellt midsommarfirande, fiske, kajakpaddling och dykning i Karlshamns skärgård hos min bekant Robert Winton. Tack för det Robert!

Vid besöket framkom också verkligheten och dess konsekvenser. Flera av ungdomarna och en av lärarna hade förlorat sina fäder respektive partner i de ryssledda stridigheterna i östra Ukraina. Det var förstås hjärtskärande och gjorde besöket lite viktigare.

Efter detta första besök från militär-gymnasiet Ivan Bohun från Kiev får vi göra en utvärdering och se hur vi skall gå vidare. Upplägget med överlevnadsutbildningen var bra, men det finns kanske andra upplägg som kan studeras närmare. Nu får vi diskutera hur vi eventuellt skall ta detta vidare.

Avslutningsvis tack till Väddö Kursgård för all service, till ungdomsledaren Johan Valström för ditt engagemang och din flexibilitet, till major Scheynius för din service samt ett stort tack till ULv:arna Bengtsson, Grann, Jonsson, Bonnier och Mickols.

Våravslutning hos ULv på Vaddö

Johan Valström – kurschef för ULv.

Hela styrkan samlad.

Fredagen den 24 maj kliver ca 20 ungdomar av bussen i Lybbyn och det är återigen dags för den sista helgen för utbildningsåret 18/19 för ungdomarna i Luftvärnsförbundets ungdomsavdelning (ULv). På söndagen kommer anhöriga till Vaddö för att få se en del av vad deras ungdomar gör på helgerna när de är ute med ULv.

Under fredagskvällen har kursledningen iordningställt en mörkerorientering som ungdomarna med glädje ger sig ut på. Orienteringen består av sex stationer med varierande belysning, som man åter vid målgång ska kunna beskriva dess färg och typ. Oftast består stationerna av lysande stavar, lampor, fotogenlyktor eller andra ljuskällor, som placeras i olika lägen som gör de svåra att upptäcka.

Avstånden mellan stationerna är inte särskilt stora men områdena som de ska söka i är relativt omfattande och svåröverskådliga vilket gör orienteringen svår. Den sista patrullen kommer in efter lite drygt 3,5–4 timmar. Det visade sig att de 2 timmarna ställda till förfogande var i minsta laget och efter all den extra tiden hade de flesta bara funnit 3–4 stationer. Sista patrull kommer in strax efter kl 0100 på natten, det ska inte vara för lätt.

Efter flagghissning lördag morgon och något för lite nattsömn i 20-rätter är det

dags för löpning. Här erbjuds de äldre eleverna (17+) att testa att springa det så kallade fälttestet, 2 km löpning med fältuniform, kroppsskydd, hjälm, stridsväst och vapen. Fälttestet följer de riktlinjer som Försvarsmakten fastställt för att testa förmågan hos soldaterna och ger en möjlighet för ungdomarna att testa vad som krävs av dem fysiskt om de i framtiden tänker sig en militär tjänst.

Tidskraven följer generellt tre steg, 11.45, 12.30 eller 13.30 minuter beroende på vilken befattning man eftersträvar i försvaret. Man kan dock sammanfatta löpningen som milt uttryckt ”mycket jobbig!” De flesta inser snabbt att de behöver börja träna. De yngre eleverna får springa samma sträcka men utan extra utrustning.

Dagen fortskrider sedan med lite T-boll (en lokal variant av fotboll men där fotbollen ersatts med en tom 5 liters plastdunk) och arbete med att förbereda förläggningen

Fältestet med full utrustning kändes "mycket jobbigt."

inför söndagens anhörigdag. Dagen till ära har också Luftvärnsregementets stabschef mj Lövdahl kommit till Väddö för att diskutera möjligheterna till utökat samarbete mellan förbandet och ungdomsavdelningen, i syfte att koppla ungdomarna närmare luftvärnet. Kvällen avslutas med grillning, bad och filmtittande.

Under söndagen anländer ett 30–40-tal anhöriga och vänner till ungdomarna. Dessa får under dagen ta del av information om ungdomsverksamheten och ULv samt möjlighet att träffa de ungdomsledare och instruktörer som de lånar ut sina ungdomar till under ULv:s helgövningar. En del

anhöriga har varit med tidigare år men för några är det första gången som de får inblick i ungdomarnas verksamhet. Trots vädret som för dagen är kallt och blött och inte alls följer traditionerna om solsken och värme så är humöret på topp.

Efter lunch i Lvbyn så samlas vi i kursgårdens stora lektionssal för utdelning av utmärkelser och nya tygmärken för de elever som genomfört sina utbildningsår. Nyinstiftat för året är ett vandringssär i form av en hederssabel (artillerisabel m/1889) som delas ut till den elev som blir utnämnd till "bäste elev" för året. I år tilldelades denna sabel William Malmsten, som nu under hösten går vidare till en värnpliktstjänstgöring. Sabeln är placerad och finns att beskåda i kursgårdens matsal.

En del ungdomarna går nu på välförtjänt sommarlov, en del kan inte få nog av ungdomsverksamheten och åker på sommarkurser och några ungdomar påbörjar sin värnpliktstjänstgöring under sommaren och hösten. Till hösten börjar också det nya utbildningsåret med nyrekryterade ungdomar till Luftvärnsförbundets starka och livaktiga ungdomsavdelning.

Anhöriga och vänner beser vad ULv har för sig.

Väddö Kursgård – efterfrågan ökar

Filip Scheynius – VD, Väddö Kursgård.

Väddö kursgård är mitt i sin tredje säsong efter omorganisationen och nyöppnandet. Verksamheten växer med en allt större efterfrågan från såväl Försvarsmakten som de frivilliga försvarsorganisationerna.

Den största ökningen har bestått av så kallade kombattantutbildningar, där civilanställda i Försvarsmakten ges grundläggande utbildning för att kunna krigsplaceras. Utöver detta har en mycket lyckad och efterfrågad kockutbildning för främst Hemvärnet genomförts. För oss på Väddö kursgård visar de ökade bokningarna och det ökade antalet konferenser och kurser ett tydligt budskap om att vår verksamhet inte bara är efterfrågad av våra kunder utan också bidrar till tillväxt för ett starkare totalförsvaret.

Vad gäller kursgårdens byggnader och anläggningar har årets renoveringar främst inriktats mot vandrarhemmet Gotland, som utrustats med en större matsal och fullvärdigt kök. Syftet med detta har varit att kunna erbjuda kunder som vill ha självhushåll en möjlighet att tillreda egen mat. Ytterligare satsningar har gjorts på ytermiljön där den gamla minigolfbanan gjuts om och får ett mycket välbehövligt ansiktslyft. Detta tillsammans med våra nya boulebanor och luftgevärsskjutbana gör att ett spännande och trevligt aktivitetscentrum börjat ta form vid infarten till gården.

Vi hoppas att den fortsatta säsongen blir lika lyckad och trevlig som den första halvan av 2019. Inför sensommaren och hösten ser vi fram emot att ta emot våra inbokade gäster men hoppas på att fler medlemmar från Luftvärnsförbundet kommer ut och besöker vår fantastiska medlemsägda kursgård. Fram till slutet av oktober finns

möjlighet att boka enstaka stugor eller rum, med eller utan måltider, för att på så sätt komma ut och njuta av den fantastiska naturen och miljön i Stockholms norra skärgård.

Inbjudan

Sista helgen i oktober (26–27/10) stänger Väddö Kursgård för säsongen. Vi avslutar då verksamheten med gemensamma städdagar på gården till vilka **alla medlemmar och deras anhöriga inbjuds** att delta. Kursgården bjuder på mat och boende för de som vill delta under helgen och i utbyte hjälper vi tillsammans till med att röja sly, måla och göra gården fin för vintern. Självklart kommer bastun och badtunnan vara varma under hela helgen. På lördagskvällen bjuds på en bättre middag med bartömning där alkohol försäljs till rimliga priser.

Plats: Väddö kursgård den 26–27/10

Tid: Samling kl 0900 på lördagen och avslutning kl 1300 på söndagen

Anmälan: Senast 23/10 till e-postadress: info@vaddokursgard.se

Kostnad: Ingen kostnad, kursgården bjuder på mat och boende för alla medlemmar som deltar i arbetet. Alkoholen och övriga drycker finns att köpa. Resor genom egen försorg.

Om ni vill komma redan på fredagen är ni varmt välkomna – anmäl detta särskilt.

VÄDDÖ KURSGÅRD

Kurs och konferens för hela totalförsvaret

FÖRLÄGG NÄSTA KURS ELLER KONFERENS PÅ VÄDDÖ I VACKER SKÄRGÅRDSMILJÖ - ENDAST 1,5 TIMME FRÅN STOCKHOLM

Det finns många skäl att anordna en konferens eller kurs. Ofta ger miljöombyte ökad kreativitet och effektivitet. Lägg till vacker skärgårdsmiljö, natur och god mat så hittar du Vaddö Kursgård - en komplett kurs- och konferensanläggning 1,5 timme från Stockholm.

Vaddö Kursgård passar perfekt för grupper på 5-30 personer. Vi erbjuder luftiga och ljusa konferenslokaler med modern utrustning och boende i charmiga stugor och rum. Hos oss bokar ni smidigt boende med helpension och tillgång till konferenslokaler. Bastu och badtunna, båt och strand finns till ert förfrognande under vistelsen.

Boka er nästa konferens hos oss på Vaddö Kursgård. Checka in strax innan lunch och börja med att äta gott innan ni sätter igång att arbeta.

Exempel på upplägg, lunch-till-lunch-konferens inklusive:

- konferenslokal med kaffe, te och frukt
- lunchbuffé två dagar
- tre-rätters middag med bordsservering
- frukost
- logi inkl. sänglinne och handduk
- badtunna och bastu

Förmånliga priser för Luftvärnsförbundets medlemmar

VÄLKOMMEN MED ER BOKNINGSFÖRFRÅGAN!

Vaddö Kursgård Lv-byn
Ytterskär 2
76492 VÄDDÖ

0176-542 19
info@vaddokursgard.se
www.vaddokursgard.se

Luftvärnets Befälsutbildningsförbund
Sehlstedtsgratan 7 / 1310
115 28 STOCKHOLM

Vårt Luftvärn elektroniskt

Luftvärnsförbundet har beslutat att utöka utgivningen av "Vårt Luftvärn" med två binummer per år, som utsänds elektroniskt under kvartal 2 respektive 4. De omfattar främst inbjudan till våra aktiviteter. Binumren har en lägre ambitionsnivå än huvudnumren, som utges i kvartal 1 och 3. Redaktör för huvudnumren är Björn Kagger och för binumren Michael Reberg.

För att få dig tillsänt de elektroniska numren måste du anmäla din e-postadress till förbunds-kansliet via: lv@forsvarsutbildarna.se

Luftvärnsförbundet Aktiviteter hösten 2019

ULv höstaktiviteter 2019

I Norrtälje, Vaddö, Livgardet.

24 augusti till 14 december

Mer info på sidan 4

Föinfo om ryska luftstridskrafter

K 1, Lidingövägen, Stockholm

23 oktober kl 1800 – 2000

Mer info på sidan 14

Förbundsstämma 2020 och försvarsinfo

I Stockholm. Exakt tid och plats meddelas senare.

I mars 2020. Mer info på sidan 17

Instruktörskurs i lufthot

Vaddö Kursgård, Vaddö.

14 – 15 september

Mer info på sidan 10

Städdag/middag/logi i Lvbyn

Gratis för medlemmar.

26 oktober kl 0900 –

27 oktober kl 1300

Mer info på sidan 26

*Ja, ditt deltagande behövs!
Kom och trivs på våra aktiviteter.
Hjärtligt välkommen!*

*Senaste nytt, se vår hemsida
www.forsvarsutbildarna.se/lv
och på Facebook "Svenskt Luftvärn."*